

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВІДДІЛ МОНІТОРИНГУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ОСВІТИ

Неформальна та інформальна освіта

*«Формальна освіта допоможе Вам вижити.
Самоосвіта приведе Вас до успіху».
Джим Рон*

Полтава 2022

Види освіти

стаття 8 Закону України «Про освіту»

Формальна освіта

освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей і передбачає досягнення здобувачами вищої освіти визначених стандартами освіти / освітніми програмами результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визначаються державою

Неформальна освіта

освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та / або присудженням часткових кваліфікацій

Інформальна освіта

освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям

Особливості :

Формальна освіта

❑ вища освіта в Університеті.

Неформальна освіта

- ❑ курси, семінари, майстер-класи тощо;
- ❑ професійні курси/тренінги;
- ❑ громадянська освіта;
- ❑ професійне стажування.

Інформальна освіта

- ❑ індивідуальна та пізнавальна діяльність;
- ❑ спілкування, читання, відвідування установ культури, подорожі, засоби масової інформації тощо.

- ✓ є додатковою до формальної освіти;
- ✓ структурована, має освітню мету, певні часові межі, інфраструктурну підтримку;
- ✓ гнучка в організації, формах і методах навчання;
- ✓ усвідомлена, відповідає реальним потребам;
- ✓ як правило, супроводжується видачею підтверджуючого документу.

- ✓ є додатковою до формальної освіти;
- ✓ усвідомлена, відповідає реальним потребам;
- ✓ реалізується за рахунок власної активності в оточуючому культурно-освітньому середовищі;
- ✓ підтверджуючий документ відсутній.

Неформальна та інформальна освіта регулюється:

Законом України «Про освіту»

Законом України «Про вищу освіту»

Порядком визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти*

Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ

Рекомендаціями щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми

**набирає чинності з 8 серпня 2022 року*

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

(Затверджені Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17.11.2020 року)

Критерій 3 – доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

***Підкритерій 3.4.** Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми*

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- **Якою є процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті?**
- **Яким чином ця процедура гарантує надійність визнання РН?**
- **Які критерії визначені ЗВО для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті?**
- **Навести конкретні приклади практики застосування вказаних правил на відповідній ОП.**
- **З якими основними проблемами ЗВО стикається під час результатів навчання, отриманих в неформальній освіті?**
- **Чим вони зумовлені? Які заходи вживаються задля їх усунення?**

Порадник щодо заповнення відомостей самооцінювання освітньої програми (для закладів вищої освіти)

(Затверджено рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти протокол від 29 серпня 2019 р. № 9)

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- **Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?**
- **Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?**

Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (2021 р.)

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadokvyznannyareznavchannyanabutyhunefortainforosviti.pdf>

право на визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти.

визнання дозволяється для обов'язкового освітнього компонента або його частини, які починають опановуватися з другого семестру першого курсу.

проводиться до початку семестру у якому передбачено вивчення освітнього компонента або його частини.

перезарахування в обсязі не більше :

10 % від загального обсягу відповідної освітньої програми

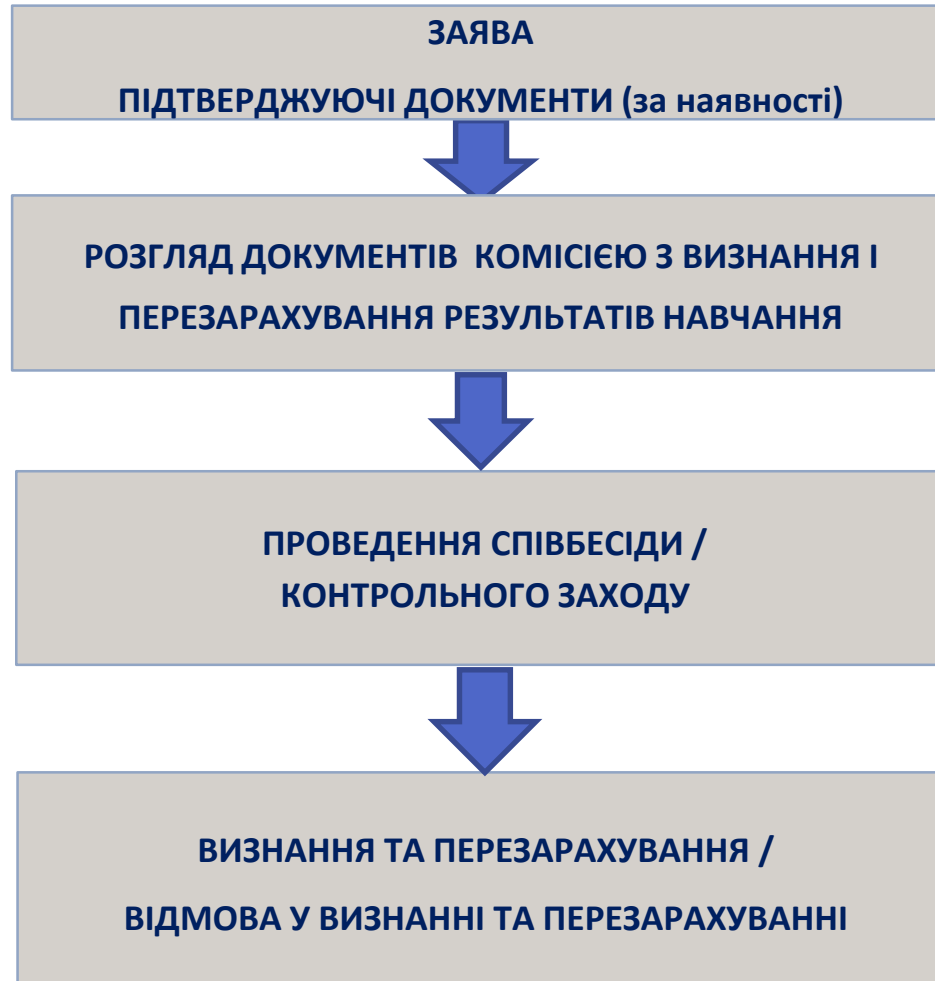
в межах навчального року:

не більше **6 кредитів** ЄКТС на **першому (бакалаврському)** рівні вищої освіти й **другому (магістерському)** рівні вищої освіти галузі знань 21 Ветеринарна медицина

не більше **5 кредитів** на **другому (магістерському)** рівні вищої освіти

не більше **3 кредитів** на **третьому (освітньо-науковому)** рівні.

Схема процедури визнання результатів отриманих у неформальній / інформальній освіті

Процедура визнання та перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті

1)

Здобувач вищої освіти надає директору інституту/декану факультету заяву (зразок у Положенні, а також зразки студентських заяв розіслано деканатам і директоратам). Підтверджуючі документи (сертифікати, свідоцтва, довідки тощо).

2)

Директор інституту / декан факультету своїм розпорядження створює комісію з визнання і перезарахування РН на навчальний рік у складі: *декана факультету / директора інституту, гаранта ОП, завідувача кафедри, яка відповідає за реалізацію ОП, НПП із групи забезпечення ОП. За потреби до роботи комісії залучається НПП, який відповідає за реалізацію ОК.*

3)

Комісія розглядає подані документи та приймає рішення про: визнання або відмову у визнанні результатів навчання за освітнім компонентом / його частиною або призначення контрольного заходу для визнання результатів навчання за освітнім компонентом.

4)

Відповідно до рішення комісії у разі визнанні результатів навчання здобувач звільняється від опанування освітнього компоненту або від опанування його частини. У разі невизнання результатів навчання здобувач вищої освіти має право на апеляцію.

5)

У разі визнання результатів навчання за ОК – голова комісії, здійснює відповідний запис у заліковій книжці здобувача, за частиною ОК – НПП у «Журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача» виставляє як оцінку поточного контролю. До особової справи здобувача вищої освіти додаються його заява, надані документи, та протокол(и) засідання комісії.

Оцінювання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті

За частиною освітнього компоненту :

- співбесіда і оцінювання за шкалою і критеріями оцінювання з урахуванням мінімальних і максимальних балів успішного опанування програмних результатів навчання, визначених робочою програмою навчальної дисципліни.

За освітнім компонентом :

(форма семестрового контролю визначена навчальним планом та робочим навчальним планом)

- співбесіда (якщо у підтверджуючому документі є оцінювання результатів навчання) і оцінювання відповідно до шкали оцінювання у поданих здобувачем документах. У разі, якщо оцінювання здійснено не у відповідності до Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, то при перезарахуванні РН, система оцінювання приводиться у відповідність до діючої в Університеті, за діапазоном середнього значення.
- контрольний захід (якщо у підтверджуючому документі відсутня інформація про оцінювання результатів навчання) і оцінювання за шкалою й критеріями оцінювання, що розроблені комісією. Здобувача вищої освіти ознайомлюють із переліком питань за навчальною дисципліною і надають *10 робочих днів* для підготовки до контрольного заходу.

Позитивна практика 1: інформування здобувачів

Кожен здобувач вищої освіти повинен мати доступ до визнання результатів навчання, та, особливо важливим, є акцент на мотивації брати участь у цьому процесі.

Важливо !

- Інформувати !
- Консультувати !
- Надавати поради !

Позитивна практика 2: інформування викладачів

Ефективне функціонування процесу істотно залежить від досвіду викладачів, які беруть участь у процесі визнання.

Важливо !

- Інформування НПП є надзвичайно важливим!
- Періодичні обговорення даного питання необхідні для більш ефективних процесів визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті.

Позитивна практика 3: методи визнання

Методами визнання неформального й інформального навчання є, по суті, такі ж інструменти, які використовуються в оцінюванні формального навчання.

Важливо !

- При використанні інструментів оцінювання необхідно адаптувати, комбінувати і застосовувати їх таким чином, щоб враховувати специфіку індивідуального характеру неформального й інформального навчання.

Позитивна практика 4: прозорість та відкритість інформації

Ефективне функціонування процесу визнання істотно залежить від прозорості, відкритості та доступності інформації

Важливо!

- Висвітлювати на сайті Університету процедури та реальні приклади визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті.

ДО УВАГИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПДАУ!

Усі охочі мають змогу здобути неформальну та інформальну освіту, а отримані при цьому результати навчання можуть бути перезараховані під час навчання в Університеті.

Неформальна освіта — це освіта, яка зазвичай здобувається за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Інформальна освіта (самоосвіта) — це освіта, яка ґрунтується на самоорганізованому здобутті особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозволям.

ВАЖЛИВО! Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти Університету в порядку, визначеному законодавством.

Види та особливості освіти

Схема визнання

Процедура визнання

Нормативна база

Інформація про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті

Корисні посилання на онлайн-курси, що допоможуть здобути нові знання

- **Prometheus** — український MOOC, що дає змогу безкоштовно створювати онлайн-курси за умови якісного та відповідного до цінностей ресурсу контенту.
- **Coursera** — пропонує своїм користувачам сотні безкоштовних **онлайн-курсів** з різних дисциплін, у разі успішного закінчення яких користувач отримує сертифікат про проходження курсу. Coursera співпрацює з університетами різних країн світу для викладання курсів цих навчальних закладів онлайн. Наразі пропонуються курси в таких галузях: **інженерія, гуманітарні науки, медицина, біологія, суспільні науки, математика, бізнес, інформатика** та інші.
- **VUM online** — платформа громадянської освіти, яка створює онлайн-курси для розвитку українського суспільства. Платформа створена на основі освітнього проекту «Відкритий Університет Майдану».
- **EdEra** — студія онлайн-освіти. Команда створює онлайн-курси, спецпроекти, інтерактивні підручники та освітні блоги. Робить онлайн-освіту в Україні якісною та доступною.

<https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-informalna-osvita>

Корисні посилання на онлайн-курси:

- [Prometheus](#) — український MOOC, що надає можливість безкоштовно створювати онлайн-курси, за умови якісного та відповідного до цінностей ресурсу контенту.
- [БУМ online](#) — платформа громадянської освіти, яка створює онлайн-курси для розвитку українського суспільства. Платформа створена на основі [Відкритого Університету Майдану](#).
- [EdEra](#) — студія онлайн-освіти. Команда створює онлайн-курси, спецпроекти, інтерактивні підручники та освітні блоги. Роблять онлайн-освіту в Україні якісною та доступною.
- [Українська Академія Лідерства](#) — 10-місячна програма неформальної освіти для випускників шкіл (віком від 16 до 20 років), що будується на поєднанні елементів фізичного, емоційного та інтелектуального розвитку. Приклади курсів: фінансовий менеджмент, історія України, психологія відносин, кулінарія, проєктний менеджмент. Також під час програми відбуваються експедиції Україною, дослідження Ізраїлю та Європи.
- [Інша Освіта](#) — українська громадська організація, що працює за стандартами неформальної освіти Німеччини «Theodor Heuss Kolleg», та проводить професійні курси для освітян з дотримання стандартів якості неформальної освіти.
- [Math Is Your Future](#) — міжнародна онлайн-школа математики започаткована в Україні. Надає можливість викладачам математики з України ознайомлюватись з міжнародними навчальними методиками, програмами і стандартами та інтегрувати їх у викладацьку практику.
- [Благодійна організація "Благодійний фонд «ПроОсвіта»](#) — займається розвитком громадянської освіти в малих містах і селах України, вбачаючи в цьому запоруку підвищення загального рівня освіченості нації. Місією організації «ПроОсвіта» є створення належних умов для формування і розвитку демократичної громадянської культури серед дітей та молоді невеликих населених пунктів України.

Корисні джерела:

Закон «Про освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Закон «Про вищу освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/conv#Text>

Незалежна Освітня Корпорація <https://teach-hub.com/formalna-neformalna-ta-informalna-osvita-vchitelya/>

Портал громадських експертів

<http://education-ua.org/ua/articles/872-neformalna-ta-informalna-osvita-navishcho-voni-nam-potribni>

Національний інститут стратегічних досліджень

<https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/osvita-protyagom-zhittya-svitoviy-dosvid-i-ukrainska-praktika>

<https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/perspektivi-vprovadzhennya-innovaciy-nikh-form-osviti-v-ukraini>

Платформа [EdEra](#) "Що таке неформальна освіта?" (відеоролик)

<https://www.youtube.com/watch?v=eOszVSG1PFE>

Дякуємо за увагу!